

2° modification du Code civil ;

3° modification du Nouveau Code de procédure civile ;

4° modification du Code pénal ;

5° modification du Code de procédure pénale

- Rapport de la Commission de la Justice : M. Charles Margue
- Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

10. 7785 - Projet de loi portant modification du Code de procédure pénale

- Rapport de la Commission de la Justice : M. Charles Margue
- Discussion générale : M. Gilles Roth - M. Pim Knaff - M. Dan Biancalana - M. Fernand Kartheiser - M. Marc Goergen
- Prise de position du Gouvernement : Mme Corinne Cahen, Ministre de la Famille et de l'Intégration
- Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

11. Motion de M. Claude Wiseler relative à l'ouverture des centres de vaccination dans toutes les régions du pays

- Exposé : M. Claude Wiseler

- Prise de position du Gouvernement : Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé - M. Claude Wiseler - Mme la Ministre Paulette Lenert - M. Claude Wiseler - Mme la Ministre Paulette Lenert - M. Claude Wiseler - Mme la Ministre Paulette Lenert
- Vote sur la motion (interventions de M. Fernand Kartheiser, M. Sven Clement, Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé, et M. Claude Wiseler)

Au banc du Gouvernement se trouvent : M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre ; Mme Corinne Cahen, M. Marc Hansen et Mme Paulette Lenert, Ministres.

(La séance publique est ouverte à 14.01 heures.)

1. Ouverture de la séance publique

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Ech maachen d'Sitzung op. Huet d'Regierung eng Kommunikatioun ze maachen?

■ **M. Marc Hansen, Ministre délégué à la Digitalisation.**- Nee, dat ass net de Fall, Här President.

2. 7750 - Projet de loi modifiant la loi du 16 mai 2019 relative à la facturation électronique dans le cadre des marchés publics et des contrats de concession

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Deen éischte Punkt vum Ordre du jour vun de Mëtten ass de Projet de loi 7750 iwwert déi elektronesch Facturatioun am Kader vun den öffentlichen Ausschreibungen an de Konzessiounskontrakter. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht.

An d'Wuert kritt elo de Rapporteur vun dësem Projet de loi, den honorabelen Här Guy Arendt. Här Arendt, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Digitalisation, des Médias et des Communications

■ **M. Guy Arendt (DP), rapporteur.**- Merci, Här President. Här Minister, Dir Dammen an Härén, léif Kolleeginnen a Kolleegen, an eiser moderner Welt gëtt den digitale Commerce ëmmer méi wichteg. Mir wëssen et alleguer, mir profitéieren och dovunner. Eng grouss Partie, wann net souguer d'Majoritéit, vun de kommerziellen Transaktiounen verleeft hautdesdaags online.

Net just de Consommateur final, mee och d'Acteur vum B2B, dat heescht „business to business“, a vum B2G, „business to government“, also dem Business-to-Business an dem Business-to-Government gräifen ëmmer ëfters op déi virtuell Verkafskanal zréck. Ech schwätzen hei vun den Transaktiounen, déi entweder tëschent zwou Entreprises oder tëschent engem Betrib an enger öffentlecher Administratioun gemaach ginn.

2014 goufen op EU-Niveau eng Rëtsch nei Gesetzer iwwert d'Marchés publics, also iwwert d'B2G-Transaktiounen, gestëmmt, ënner anerem d'Direktiv 2014/55 iwwert d'Facturation électronique. D'Zil vun dësem Text war et, en harmoniséierte Gesetzeskader fir d'Applikatioun vun der elektronischer Facture ze schafen.

Am Verglach zu den traditionelle Facturen um Pabeier bréngen déi elektronesch Facturen de Virdeel, dass si vill méi einfach ze iwwerpräiwe sinn an dofir méi schnell validéiert a bezuelt kënnen ginn. Dëse System ass deemno besonnesch interessant fir d'Verkeefe. Si spueren nämlech net just Versand-a Pabeierkäschten, mee kommen och méi schnell un hiert Geld. Ausserdeem ass déi elektronesch Facture méi ëmweltfrëndlech.

Am Kader vun de Marchés publics profitéiert och de Staat, also de Keefer, vun den elektronische Rechnungen. Den Traitement vun de Facturë gëtt nämlech vereinfacht. Soumat kënnen Transaktiounen méi schnell ofgewéckelt ginn. De Marché vum B2G gëtt also méi effizient a konkurrenzfähig.

De Begrëff „Facture électronique“ ëmfaasst dobäi sämtlech Rechnungen, déi vun engem Computer kënnen gelies an interpretéiert ginn. Et handelt sech also ëm elektronesch Fichieren, déi esou strukturéiert sinn, dass eng Maschinn se automatesch traitéiere kann.

Zu Lëtzebuerg gouf déi europäesch Direktiv mam Gesetz vum 16. Mee 2019 iwwert d'Facturation électronique dans le cadre des marchés publics et des contrats de concession“ an nationaalt Recht ëmgësat. Genee wéi am Rescht vun Europa, huet dëst Gesetz säin Zil allerdéngs liicht verfeelt. Den digitale Facturationssystem gëtt den Ament nach néierens zu Lëtzebuerg ugewannt. Effektiv ginn d'Betriben den Ament weeder vum europäeschen nach vum nationale Gesetzestext derzou verflcht, déi elektronesch Facture unzewenden. Hei gëtt sech reng op d'Promotioun vun elektronische Rechnungen konzentriert.

D'Digitalisatioun vun de Backoffice-Prozedure spillt hautdesdaags eng absolutt Schlësselroll fir d'Produktivitéit an d'Konkurrenzfähigkeit vun de Betriben. Besonnesch am Kontext vun der sanitärer Kris an der wirtschaftlecher Relance ass et wichteg, dass d'Betriben verstärkt an d'Moderniséierung vun hiren interne Prozeduren investéieren.

Leider gesi mer ëmmer nees, dass besonnesch déi kleng a mëttelgrouss Entreprisë sech schwéierdinn, fir hir al Gewunnechten duerch nei Prozeduren an innovativ Technologien ze ersetzen. Esou ass et kee Wonner, dass och de System vun der elektronischer Facturatioun bis dato net esou richtig bei de Betriben ugewannt gëtt.

Fir dësem Problem entgéintzewierken, gesäit dee virleiende Gesetzesprojet vir, déi elektronesch Facture fir sämtlech Transaktiounen beim B2G obligatoresch ze maachen. An enger éischter Phas gëllt dës Obligatioun also just op de Marchés publics.

An enger zweeter Phas sollen d'Entreprises dann derzou motivéiert ginn, deen neie Facturationssystem och am Kader vu B2B-Transaktiounen ze benotzen.

An enger leschter Phas kéint déi digital Facture och am Einzelhandel, also fir de Consommateur final, generaliséiert ginn. Hei muss allerdéngs garantéiert ginn, dass de Konsument de Choix tëscht der elektronischer an der traditioneller Facture behält.

De virleiende Projet de loi ännert d'Gesetz vum 16. Mee 2019 iwwert d'Factures électroniques of a féiert zwou nei Obligatiounen fir d'Lëtzebuerger Betriben an.

Éischters dierfen an Zukunft just nach elektronesch Facturen op de Marchés publics zirkuléieren. Déi concernéiert Betriben müssen also déi néideg Mesuren ëmsetzen, fir de Versand an den Traitement vun elektronische Facturen ze assuréieren. Wichteg ze erwänen ass, dass dës Facturen den europäeschen Normen entspreche müssen. D'Direktiv huet nämlech gewësse Reegelen fir d'Form, den Opbau an de Contenu vun den elektronische Rechnungen fixéiert, un déi sech all d'Memberlänner hale müssen.

D'Zil vun den harmoniséierte Reegelen ass et, d'Interoperabilitéit vun de verschiddenen elektronische Facturationssystemen ze garantéieren a soumat de gudden Oflaf vun den Transaktiounen um europäesche Maart ze sécheren.

An Zukunft wäerte sämtlech Rechnungen a Pabeierform, also d'office, rejetéiert ginn. Wéi scho gesot, wäert déi nei Verflchtung just fir de B2G gëllen. D'Erfahrung vun de Marchés publics sollen da spéiderhi fir de B2B an de B2C genotzt ginn.

Déi zweet Obligatioun betrëfft déi technesch Léisungen, déi fir d'Receptioun vun den elektronische Facturen agesat ginn. An Zukunft solle sämtlech Betriben an öffentlichen Institutionen deen nämlechte Réseau fir d'Transmissioun vun dëse Facturë benotzen. D'Zil vun dëser Obligatioun ass et, en transparenten an eenheetleche Kader fir d'B2G-Transaktiounen ze schafen a soumat de Commerce tëschent den EU-Memberlänner ze stäerken. Zu Lëtzebuerg gëtt de CTIE domadder beoptraagt, den Zougrëff op de Réseau de livraison commun ze assuréieren.

Besonnesch déi Kleng- a Mëttelbetriben brauchen e bëssen Zäit, fir déi néideg technesch Adaptatiounen ëmzesetzen a sech mat den neie Reegelen vertraut ze maachen.

Dëse Projet de loi gesäit dowéinst dräi Phase fir d'Akraafttriede vun den neien Obligatiounen vir. D'Gréisst vum Betrib spillt hei den entscheidende Krittär. An enger éischter Phas wäerte just déi grouss Entreprises déi elektronesch Facturë müssen aféieren. Als nächst kommen dann déi Mëttelbetriben an zum Schluss déi Klengbetriben un d'Rei. Zäitgläich ginn awer och technesch Alternative fir d'Entreprisë virgeschloen, déi nach net prett sinn, fir déi elektronesch Facturatioun unzewenden.

Zu gudder Lescht wëilt ech nach emol kuerz op déi verschidden Avisen agoen, déi zu dësem Projet de loi gemaach gi sinn.

Souwuel d'Staatsbeamtekummer wéi och de Syvicol, d'Chambre de Commerce an d'Chambre des Métiers si mat den neie Mesuren averstan a

begrëssen d'Promotioun vun der elektronischer Facture. D'Digitaliséierung vun de Facturationssystemen spillt hiner Meenung no eng wichteg Roll bei der Moderniséierung vum öffentlichen Dëngscht. Souwuel d'Betriben wéi och de Staat géife vun enger Käschterreduktioun a vun acceleréierte Prozedure profitéieren.

Wéi de Syvicol a sengem Avis ënnersträicht, erlaabt den neie System, méi geziilt géint d'Fraude fiscale virzegoen, well een esou eng besser Kontroll iwwert déi verschidde Flux-de-facturationen hätt.

De Staatsrot hat a sengem éischten Avis dräi Opposition-formellen ausgeschwat, dat, well d'Artikelen 2 a 4bis eng Insécurité juridique géife riskéieren an den Artikel 3 de Pouvoir d'exécution vum Grand-Duc géif aschränken.

A sengen Amendementer huet de Ministère fir d'Digitaliséierung sämtlech Virschléi, déi de Staatsrot a sengem éischten Avis formuléiert hat, ugeholl, soudass déi dräi Oppositions formelles konnten opgehuewe ginn.

A sengem zweeten Avis huet de Staatsrot ausserdeem begréisst, dass d'Delaie fir d'Akraafttriede vum neie Gesetz no hanne verréckelt goufen.

Fir weider Detailer zu deene verschiddenen Avisen verweisen ech op mäi schrëftleche Rapport an ech soen all deenen, déi hei matgeschafft hunn, e grouss Merci a ginn heimat den Accord vun der DP zu dësem Projet de loi. An ech soen lech Merci fir d'Nolauschteren.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Ech soen dem Här Rapporteur Guy Arendt villmools Merci a ginn d'Wuert un den éischten ageschriwwene Riedner, d'Madamm Diane Adehm.

Madamm Adehm, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

■ **Mme Diane Adehm (CSV).**- Merci, Här President. Mam Gesetzesprojet vun haut gëtt u sech d'Gesetz vum 16.05.2019 iwwert d'Facturation électronique am Kader vun öffentlichen Ausschreibungen a vun de Konzessionsverträge ofgeännert.

Am Gesetz vum 16. Mee 2019 ass et drëms gaangen, d'Facturation électronique virunzebréngen. Leider muss mer awer haut feststellen, dass dat Gesetz net den néidege Succès hat. An duerfir gëtt d'Facturation électronique elo obligatoresch.

Mir begrëssen dëst ausdrécklech a mir begrëssen och weiderhin, dass d'Delaie fir d'Ëmsetzung vun dësem Gesetz verlängert goufen, notament fir déi kleng- a mëttelstänneg Firmaen, well mir mengen, dass do effektiv nach Handlungsbedarf ass bei der Digitaliséierung vun dëse Firmen. An duerfir ass et gutt an och richtig a wichteg, dass si méi Delaie kréien, fir sech unzupassen, wa se elo an Zukunft wäerten un öffentlichen Ausschreibungen deelhuelen.

Ech wëilt dann och dem Rapporteur, dem honorabele Guy Arendt, villmools Merci soe fir säin ausféierleche mënlechen a schrëftleche Rapport. E war wéi ëmmer exzellent, liicht verständlech a gutt virgedroen.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **Mme Diane Adehm (CSV).**- Ech ginn och den Accord vun der CSV zu dësem Gesetzesprojet, ouni awer nach wëllen ze vergiessen, op zwee Punkten hinzewiesen.

Här Minister, mir wiere frou, wann Der eng Kéier kéint mat Äre Kolleegen aus dem Interieur schwätzen, fir si och drop hinzewiesen, wat de Syvicol explizitt a sengem Avis geschriwwen huet, nämlech dass d'Kontroll vun der Gemeengecomptabilitéit an Zukunft dann och misst ugepasst ginn an dass se net vergiesse soll, d'Signature électronique am Kader vun der Refonte vun hirem Gemeengegesetz mat anzebauen an notament och am Kader vun de Mandater, déi hautdesdaags nach ëmmer ënner Pabeierform vum Buergermeeschter, Schäffen a Gemengesekretär ënnerschrifft ginn.

An dann en zweete Punkt, deen eis als CSV och um Häerz läit a wou mer mengen, dass et wichteg wier, drop hinzewiesen, dat ass, dass et gutt wier, wann an Zukunft esouwuel de CTIE wéi de SIGI géifen

zesummeschaffen, fir eng gemeinsam Plattform ze maachen, well schlisslech baséiert dat Gesetz op engem gemeinsamen Ausschreibungsgesetz, d'Loi sur les marchés publics. An da géif et och Sënn maachen, fir eng gemeinsam elektronesch Plattform ze maachen, wou dann d'Betriben kéinten driwwer fueren, fir hir elektronesch Facturatioun ze maachen.

Voilà, wéi gesot, ech soe Merci fir d'Nolauschteren a ginn nach eng Kéier den Accord vun der CSV.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Madamm Adehm. Den nächsten ageschriwwene Riedner ass déi honorabel Madamm Lydia Mutsch. Madamm Mutsch, Dir hutt d'Wuert.

■ **Mme Lydia Mutsch (LSAP).**- Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, mir hate schonn oft d'Geleeënheet hei op dëser Plaz festzustellen, dass mer opgrond vun der Pandemie en enorme Sprong a Saachen Digitaliséierung gemaach hunn. Bon, mir hunn eis dat net esou gewënscht. Warscheinlech wier et och anescht komm, mee et wier warscheinlech net an där Rapiditéit komm wéi mer et elo hatten. Mir hunn dat aleng dorunner gesinn, wéi schnell mer et fäerdegbruecht hunn, fir alles ëmzestellen, fir vum Homeoffice aus ze schaffen.

Mee wat mer awer och wëssen, dat ass, dass d'Saache sech net vum selwe maachen an dass de Kader och muss geschaaft ginn an dass een och mat verschiddene Gesetze déi Entwécklung do ënnerstëtze muss a kadrière muss. An dat heiten ass elo erëm eng Gesetzesvirlag, mat där mir den Terrain preparéieren, fir e weidere Schratt a puncto Digitaliséierung ze maachen, zumindest an der Welt vun den Entreprises dës Kéier. An et geet, wéi mer elo schonn héieren hunn, ëm déi sougenannten elektronesch Facturatiounen.

Ech wëll op dëser Plaz och als alleréischst dem Rapporteur Merci soe fir säin, effektiv wéi ëmmer, ganz gudden, ausféierleche schrëftlechen a mënleche Rapport. An dat gëtt eis als deenen, déi no him schwätzen, natierlech d'Geleeënheet, fir déi Haapt-punkte vun de Gesetze net méi am Detail mussen duerchzehuelen, well hien dat alles scho gemaach huet. Mee et gëtt eis awer och eng Geleeënheet, eng Rei vu Reflexiounen mat op de Wee ze ginn, wat ech dann och am Numm vun der LSAP wëll maachen.

Bon, wat ee muss feststellen, an dat ass och hei schonn ugedeit ginn, dat ass, dass dat heiten e Gesetz ass, wat beweist, dass immens schnell a proaktiv geschafft ginn ass, well mir hate jo schonn e Gesetz 2019, dat sech mat elektronische Facturierung befaasst huet. Et hat awer, wéi meng Virriednerin gesot huet, net dee Succès, dee mer eis alleguerte gewënscht hätten. An dofir huet misse schnell reagéiert ginn, fir dass dat awer an Zukunft och esou geet, wéi mir eis et alleguerte wënschen. An dee weidere Schratt, dee mer do elo maachen, dee geet also an déi Richtung, dass Rechnungen, déi vu Betriben un öffentlech Verwaltungen an Organismen adresséiert ginn, an Zukunft obligatoresch d'Form vun enger elektronischer Rechnung müssen hunn.

A Frankräich, also an eisem Nopeschland, ass dat schonn de Fall. Do sinn d'Betriben scho vum Januar 2020 un obligéiert, hir Rechnungen un öffentlech Verwaltungen iwwert den digitale Wee ze maachen. An eis franséisch Noperen, déi sinn och ganz rezent do nach e Schratt méi wäit gaangen, well tëscht 2024 an 2026 wäert de Gebrauch vun elektronische Rechnungen och ënnert den Entreprise generaliséiert ginn.

Bon, op dee Wee gi mir elo hei nach net oder op alle Fall nach net am Moment. Mee eis geet et haapt-sächlech drëm, d'Entreprises ze encouragéieren, fir op deen dote Wee ze goen, well hinnen aneschtens jo och ganz vill Marchée laansch Nues géife goen. Dofir si mer jo hei der Meenung, dass dat och zu hirem Gudden ass.

Op d'Avantagë si meng Virriedner och schonn alleguerten agaangen. Mech huet impressionéiert, dass geschat gëtt, dass tëscht 50 a 75 % un Ekonomie kënnen realiséiert ginn, wann ee vum Pabeier op Digital wiesselt. Dat ass awer scho ganz substantiell. Wat eis och alleguerten alicht, dat ass, dass

d'Tracabilitéit an d'Luucht geet, den Iwwerbléck, deen een huet fir déi administrativ Demarchen, déi ee ronderëm d'Facturationen hält. An dat huet jo nëmmen Avantagen.

Et muss een awer op dëser Plaz soen, dass den Iwwergang zur Facturation électronique warscheinlech keen einfache Schratt fir d'Entreprisë wäert ginn. Hei wäert och vill Iwwerzeegungsarbecht musse geleescht ginn. Ech mengen domadder net prioritär, dass sech déi, déi gewinnt waren, mat Pabeier a Bic ze schaffen, mussen ëmstellen. Mee ech menge ganz einfach, dass awer och eng Rei vu Prozesser do ronderëm mussen aktivéiert ginn an och verständlech gemaach ginn.

Dofir mussen d'Betribler och eng Chance kréien, fir sech unzepassen, an dofir ass et an eisen Ae besonnesch wichteg, dass mer mat den zoustännge Beruffsorganisatiounen, mat de Betribler selwer eng gutt Informationscampagne maachen, wou mer och Iwwerzeegungsarbecht leeschten, wat d'Avantagë fir d'Betribler selwer sinn. Da sinn ech iwwerzeegt dovunner, dass dat heiten net nëmmen de prakteschen Oflaf vum Fonctionnement vun de Betribler wäert verbessern, mee virun allem, dass et och e Wee ass, fir esouwuel d'Kompetitivitéit wéi och d'Effikassitéit vun eise Lëtzebuerger Betribler ze verbessern.

An domadder ginn ech den Accord vun der LSAP-Fraktioun a soe Merci fir d'Nolauschteren.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, *Président.***- Merci villmools, Madamm Mutsch. An da wier et um honorabelen Här Marc Hansen. Här Hansen, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Marc Hansen (*déi gréng*).**- Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, sou wéi dat och scho gesot ginn ass, hu mer virun zwee an engem hallwe Joer zum Projet de loi 7271 schonn eng Kéier iwwert d'Ëmsetze vun der EU-Direktiv 2014/55/UE iwwert d'elektronesch Facturation am Kader vun de Marché-publicke geschwat.

Deemools ware mer eis heibannen eens, dass et nach net de Moment wär, fir op d'Obligatioun bei de Betribler ze goen, och wann deemools schonn d'Fro am Raum stoung, ob d'Fräiwëllegkeet zu engem zefriddestellende Resultat géif féieren.

Wéi mer haut wëssen, ass dat net de Fall. Duerfir gëtt d'Obligatioun mam Projet de loi 7750 agefouert.

Dir Dammen an Hären, d'Plus-value vun der elektronnescher Rechnung läit net just bei den Administratiounen, mee besonnesch och bei de Betribler, well si esou méi effizient kënnen schaffen a Käschten awer och Ressourcen wéi Pabeier an Tënt kënnen reduzéieren, wat déi gréng natierlech besonnesch begrëissen.

Eng Etüd vun der Uni Hasselt vun 2015 huet erginn, dass pro elektronesch Rechnung, déi erausgeet, 3,24 Euro gespuert kënnen ginn, a fir eng, déi erakënnt, 5,77 Euro. Aleng an der Belsch kéinten 2,3 Milliarden Euro pro Joer agespuert ginn, wann all d'Rechnungen elektronesch iwwermëttelt géife ginn. D'Uni Hasselt huet allerdéngs och gesot, dass et nach Sécherheetsproblemer bei de verschiddene Firmae gëtt, wat d'elektronesch Facturation ugeet.

Duerfir wollt ech den Här Minister froen, wéi d'Sécherheet vun der elektronescher Facturation an de Lëtzebuerger Entreprisë wäert begleet ginn. Wat sinn déi gängeg Sécherheetsmechanismen, fir ze evitéieren, dass zum Beispill Vire mat den elektronesche Rechnunge kënnen matgeschéckt ginn? Well, wéi mer alleguerte wëssen, de Facteur Mënsch eng besonnesch wichteg Roll bei der IT-Sécherheet spillt, wollt ech dann och froen, wéi a wou d'Betribler bei dëse Sécherheetsaspekter ënnert d'Äerm wäerte gegräff kréien.

Dir Dammen an Hären, déi gréng begrëissen, dass agesi ginn ass, dass eng Adaptatiounsphas néideg ass, fir déi elektronesch Facturation ëmzesetzen an dass kleng Betribler méi laang Zäit kréie wéi grouss Betribler, deenen d'Ëmstellung sécher méi einfach fält, fir dat Ganzt ëmzesetzen.

De Staatsrot hat 2019 opgeworf, dass d'Akraaftsetze vun der elektronescher Facturation eng Sensibiliséierungs- an Informationscampagne fir d'Betribler bräicht, an d'Chambre de Commerce an d'Chambre des Métiers wollten dees deemools aktiv begleeten.

Wa mir haut op de Wee vun der Obligatioun wëlle goen, dann ass dat, well dës Campagne bis elo net de gewënschte Succès hat. En vue vun der neier Adaptatiounsphas, ass et dofir ëmsou méi wichteg, d'Grënn ze verstoen. An deem Kontext hunn ech dann och e puer Froen un den Här Minister: Kann een awer soen, dass d'Unzuel vun de Betribler, déi d'Rechnung elektronesch iwwermëttelen, moossbar eropgaangen ass? Ass analyséiert ginn, firwat d'Betribler net fräiwëlleg mat op de Wee vun der elektronescher Facturation gaange sinn?

An dann natierlech, mat Bléck op haut: Wat ass bei dësem neie Gesetz u Sensibiliséierung a Begleitung virgesinn? Hei stellen ech mer och d'Fro, ob et

net ubruecht wier, fir och kleng a mëttelgrouss Betribler direkt unzeschwätzen, och wa si érischt méi spéit mussen ëmklammen.

Als leschte Punkt wëilt ech dann awer och nach uschwätzen, wéi et an Zukunft soll weidergoen. Déi europäesch Richtung ass jo kloer virginn. No der Ëmsetzung vun der elektronescher Facturation zwëschent de Betribler an der ëffentlecher Hand, sollt dës jo och tëschent de Betribler a schlussendlech tëschent de Betribler an dem Client ëmgusat ginn. Hei gëtt et sécherlech vill Potenzial, mee awer och grouss Inconnuen.

Dozou dann och dräi Froen: Gëtt et am Ministère konkret Piste fir déi nächst Etappen hei zu Lëtzebuerg? Gëtt et en Zäitplang, wéi dat soll ëmgusat ginn? An zu gudder Lescht: Sinn hei scho Consultatiounen virgesinn oder amgaangen, zum Beispill och mam Konsumentenschutz an aneren Acteuren aus der Zivilgesellschaft?

Ofschléissend soen ech dem Minister schonn am Virus Merci fir seng Äntwerten op meng Froen, ouni awer ze vergiessen, dem Rapporteur Guy Arendt Merci ze soe fir säin exzellente schrëftlechen a mëndleche Rapport an och den Accord ze gi vun der grénger Fraktioun.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, *Président.***- Merci villmools, Här Hansen. An da ginn ech d'Wuert weider un den honorabelen Här Fernand Kartheiser.

■ **M. Fernand Kartheiser (*ADR*).**- Villmools merci, Här President. Och vun eiser Säit aus wëll ech emol ufänken, dem Här Arendt villmools Merci ze soe fir e ganz komplette Rapport.

Mir kënnen als ADR och ganz gär mat op dëse Wee goen a mir wäerten dat hei och ënnerstëtzen.

Zwou Bemierkunge vläicht, déi allen zwou och scho vu menge Virriedner ugeschwat gi sinn.

Ech wëll fir d'éischt op eppes reagéieren, wat den Här Hansen gesot huet, wou e gesot huet: „Da consomméiere mer manner Pabeier.“ Dat wär u sech eng gutt Saach. Mee et muss een awer wëssen, dass den elektronesche Wee och eng Rei Erausforderunge fir d'Ëmwelt duerstellt. Haut schonn ass d'Informatik ee vun deene gréisste Consommateure vun Energie an an deem Sënn och a klimarelevanten Debatten absolutt och e Facteur. Dat muss een och wëssen!

Derbäi kënn, dass ee sech och kann d'Fro stellen, wéi vill Pabeier wierklech gespuert gëtt, well jo awer dacks och d'Comptabilitéit, och d'Revisioun, gewësse Prozeduren an de Betribler selwer awer trotzdeem nach op Pabeierbasis sinn. An da muss een och kucken, wat wierklech ënnert dem Stréch manner u Pabeierverbrauch erakënnt. Ech géif soen, déi Fro ass nach oppen, mee d'Tendenz geet natierlech éischter dohinner, dass manner Pabeier verbraucht gëtt.

Déi zweet Bemierkung ass eng, déi och scho vun der CSV an d'Diskussioun bruecht gouf, dass ass einfach déi allgemeng Fro vun der Zesummenaarbecht tëschent dem CTIE an de Gemengen, dem SIGI. Dat ass eng Fro, déi absolutt berechtigt ass, well mer sollten evitéieren, double Emploi ze maachen am Beräich vun der Administration publique am Allgemengen. Dofir ass dat, mengen ech, eng gutt Fro, déi ee kann un den Här Minister riichten, ob dru geduecht gëtt, fir déi zwou Verwaltunge méi enk zesummeschaffen ze loossen an do Synergie kënnen ze identifizéieren.

Dat gesot, nach eemol merci un den Här Arendt, an d'ADR dréit dee Projet mat.

Villmools merci.

■ **M. Fernand Etgen, *Président.***- Merci villmools, Här Kartheiser. A leschten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Sven Clement. Här Clement, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Sven Clement (*Piraten*).**- Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, als Éischt e grouss Merci un de Rapporteur Guy Arendt, deen hei e ganz ausféierlechen a komplette Rapport ofginn huet.

Ech mengen, dass dat heiten e Projet ass, deen u sech all d'Konditiounen erfüllt, déi mir als Pirat gefalen. Mir hu virun zwee Joer e Gesetz gestëmmt. Mir hu gemierkt, dass Gesetz kënn net esou u wéi et soll. An zwee Joer drop gi mer eis Rendez-vous, fir et besser ze maachen. Hoffe mer, dass et besser gëtt! Ech sinn dervun iwwerzeegt. Ech sinn dervun iwwerzeegt, dass et richtig ass an dass et immens wichteg ass, dass mer déi E-Facturation endlech un d'Lafe kréien.

Et ass nämlech net nëmmen esou, dass et duerch eng E-Facture op eemol méi séier soll goen, fir se ze verschécken. Et ass net esou, dass mer nëmme Pabeier spueren. Mee virun allem kënnen mer Prozesser méi séier maachen. A wa mer wëssen, dass ee vun deene gängege Sätz an der Vergaangenheet ëmmer war: „Jo, beim Staat dauert et esou laang, bis ee bezuelt gëtt, oder bei de Gemengen dauert et esou laang, bis ee bezuelt gëtt, weinst de Prozesser“, da kann dat heiten e grouss Schrëtt no vir sinn, dass et méi séier geet.

An ech weess, dass an deene leschte Jore progressiv Schrëtt no vir gemaach goufen, fir méi séier kënnen Rechnungen ze liquidéieren. An ech mengen, dass dat gutt ass! An dat heiten ass e Bausteen an där Strategie.

Netdestotrotz muss ee sech awer e puer Froen bei deem heite Projet stellen. Dat Éischt ass: Ass et de richtige Moment? Ass et haut, matzen an enger Pandemie, de richtige Moment, op méi Digitaliséierung ze setzen, nei Prozesser anzeféieren a virun allem och deelweis nei Käschte bei de Betribler ze generéieren?

Fir mech ass d'Äntwert no e bëssen Iwwerleeën zu engem Jo komm; zu engem Jo, well mer eebe grad an der Pandemie wëllen digitaliséieren. Mir mussen déi Pandemie als Chance gesinn, fir no vir ze goen an net op engem Status quo ze verharren. Et ass wichteg, dass mer dat heite maachen. An ech sinn dervun iwwerzeegt, dass fir déi allermeescht Betribler d'Méikäschten, déi duerch den Accès zum „Peppol“ - dat ass dee System, deen hannendru stécht - entstinn, sech duerch Effizienzgewënner an dem Fait, méi séier bezuelt ze ginn, direkt bezuelt maachen. Dat heescht, et ass definitiv dee richtige Moment!

Da stellt sech déi zweet Fro: Ass et déi richtig Approche? Ass et déi richtig Approche, dass mer elo nach eng Kéier bis zu 15 Méint Ëmsetzungsdelais ginn, wa mer wëssen, dass och déi meescht kleng a mëttelstänneg Betribler haut schonn digital Facturationsprogrammer benotzen, déi zu engem groussen Deel, well se aus dem Ausland kommen, scho kompatibel sinn?

Do soen ech, mir hätte vläicht e bësse méi ambitieus kënnen sinn. Mir hätte vläicht e bësse méi ambitieus kënnen sinn, virun allem, well mer eis an enger éischter Phas reng op déi Betribler beschranken, déi am B2G, also am Business to government aktiv sinn.

Hätte mer elo hei de ganze Marché geholl an net nëmmen de Marché public, wär et nach justifiabel gewiescht, 15 Méint mussen ze waarden. Ech hätt mer hei e bësse méi Ambitioun gewünscht. Mee bon, ech ginn dovun aus, dass déi Betribler, déi de Benefiss heivunner gesinn, vill, vill méi séier wéi a 15 Méint wäerte prett sinn.

An da kënn déi ominéis Fro vum Marc Hansen, wou en hei vu Sécherheet schwätzt. Bon, ech mengen, wann ee sech e bësse mam Projet dohannert beschäftegt huet ... An deen, fir dee Peppol, UBL, BIS an änlech Wieder keng Friemwieder sinn, weess, dass dat Ganzt e signéierte Réseau ass, e Réseau, dee protegéiert ass an e Réseau, iwwert dee standardiséiert Dokumenter echagéiert ginn, eebe grad esou, dass keng exekutabel Programmer kënnen echagéiert ginn an domadder och keng Viren.

Deementspriedend ass dat heiten definitiv méi sécher, wéi wann een eng Facture verschéckt, déi eventuell op engem ale Xerox-Scanner gescannt gëtt, déi dofir bekannt sinn, dass se heiansdo Zuele verwiesselen. Et ass nämlech esou, dass et Scannere gëtt, déi et fäerdegbréngen, aus enger 8 op eemol eng 9 ze maachen, wa se scannen, an dat relativ reproduzabel. Dat heescht, mir sinn do an enger Situatioun, dass dat heiten herno u sech vill méi sécher ass, fir eng Rechnung ze schécken, déi soss vläicht op engem schlechte Scanner gescannt gi wier an deementspriedend vläicht falsch traiéiert gi wier.

Deementspriedend wäerten d'Piraten den Accord zu dësem Projet ginn. Mir freeën eis drop, dass an Zukunft d'Betribler, déi et wëllen, hir Rechnunge méi séier kënnen schécken, déi deementspriedend och méi séier kënnen bezuelt ginn.

Ech soen lech Merci.

■ **M. Fernand Etgen, *Président.***- Merci villmools, Här Clement.

D'Regierung huet d'Wuert: den delegéierten Digitalisationsminister, den Här Marc Hansen.

Prise de position du Gouvernement

■ **M. Marc Hansen, *Ministre délégué à la Digitalisation.***- Här President, ech géif als éischt och dem Rapporteur, dem Guy Arendt, Merci soe fir säin detailléierte Rapport. Dat hei ass eng komplex Matière an dann ass et natierlech vu Virdeel, wann een dat esou fachlech kompetent kann explizéieren, wéi den Här Arendt dat gemaach huet. Dat erspuert mir dat Andauchen an déi komplizéiert Matière, well ech mengen, en huet dat perfekt gemaach. E puer Froen sinn heibanne gestallt ginn, déi net onwichtig sinn, op déi ech wëilt agoen. Natierlech d'Saach vum Datum: Ech mengen, 2019 - d'Madamm Adehm huet dat richtig erkläert, den Här Arendt och a sengem Rapport - stoung ech och genee schonn op där heiter Plaz a mir hunn doriwwer geschwat. Ech mengen, et ass debattéiert ginn: Solle mer et dann elo net direkt, wéi aner Länner et gemaach hunn, obligatoresch maachen? An do ware mer eis awer alleguerten eens, an d'Avisen deemools vun deene verschiddenen Acteure sinn och an déi Richtung gaang: Kommt, mir maachen elo mol nach lues, fir dat doten hinzekréien.

Do ass et jo an éischter Linn drëm gaang, dass och den ëffentlechen Acteur kéint prett sinn, fir dat do

ze maachen, souwuel de Staat wéi awer och, e Joer méi spéit, d'Gemengen. An dat war deemools och nach ee vun de Sujete vun der Diskussioun: Kommt, mir probéieren, dat awer och elo de Gemengen ze erlaben - an dat war, mengen ech, dunn am Abrëll 2020 -, dass déi dat kéinten hikréien.

An dofir sinn ech elo mol op dëser Plaz eng Kéier frou - an et ass och ernimmt ginn, mengen ech, vum Här Clement -, dass, wa mer hei soen: „Jo, den ëffentlechen Acteur gëtt ëmmer an der Digitalisation dohinnergestallt, wéi wann en esou lues wär“ ... Abee, den ëffentlechen Acteur, dee war 2019 prett. De Staat. D'Gemengen e Joer duerno. A wa mer hei stinn, fir et elo obligatoresch ze maachen, kann ee jo feststellen, dass kee Mënsch dat praktesch gebraucht huet. Dat heescht, déi aner Säit huet sech natierlech do e bësse schwéier gedoen. Do gi mer also, mengen ech, eise Rôle gerecht.

Ee Wuert dann iwwert d'Delaen, déi elo an deem heite Gesetz stoungen, oder firwat mer dat net méi séier gemaach hunn oder ob et elo dee richtige Moment ass: Mir hunn et jo grad och an der Pandemie mol no hanne gesat. Mir däerfe jo awer och déi lescht 18 Méint net vergiessen, wat do alles geschitt ass, och fir d'Betribler an der Digitalisation a fir de Staat.

Mir hunn enorm Efforte gemaach. Mir hunn all déi nei Aiden, mir hu Vaccinationszentren, mir hunn all méiglech Onlinedemarchë gemaach, déi d'Betribler och konnte benotzen, déi mir konnte benotzen. An an där Zäit huet definitiv kee vun eis oder vun de Betribler un de Peppol, wat eeben dee Knuet ass, deen hannendru stécht, geduecht, fir dat heite weiderzedreiwen. Dat däerf een an där heiter Rechnung net vergiessen. Ech mengen, et si méi wéi 70 Demarchen, déi fir d'Betribler online gaange sinn, wou Aidë ganz séier hu missen, och fir Fiduciairen, fir grouss a kleng Betribler gemaach ginn. Dofir ass dat heiten, mengen ech, elo net, wéi wann näischt an der Digitalisation an där Zäit geschitt wär, och an de Betribler. Mee do ass ganz vill no vir komm.

Ass dat heiten net ze spéit? Dat ass am Fong geholl, mengen ech, déi falsch Fro. Well een, dee wëll, dee kann et haut maachen als Betribler. Zanter 2019 hätt en et kënnen maachen. Elo gi mer natierlech nach eng Kéier Delais mat derbäi, bei deene kleng Betribler bis zu 15 Méint. Abee, een, deen et muer wëll maachen, dee kann dat muer maachen. Do steet näischt am Wee. Mir sinn zanter 2019 prett, fir dat doten hinzekréien.

Firwat hu mer déi Delais nach eng Kéier geréckelt? Ma well och an den Avisen vun den Acteuren an och am Echange mat deene gesot ginn ass: „Wannechgelift, réckelt dat emol nach eng Kéier no hannen!“ An da si mer eis awer alleguerten eens, hanner virgehalener Hand soe se alleguerten: „Réckelt et elo nach, fir dass eis Leit kënnen nokommen!“ Mee maacht et elo einfach, dass elo Beweegung an den Dossier kënn, well dee fräiwëllege Wee huet näischt bruecht. Ma da kommt, maacht et, mee gitt nach eng Kéier e puer Delais mat derbäi! Et kann een et jo virdru maachen. An ech mengen, et ass jo dann och an déi Richtung, wéi et ka fonctionéieren.

Ee Wuert iwwert d'Sécherheet. De Kolleeg Marc Hansen huet déi Fro hei opbruecht. Peppol, dat ass effektiv dee Knuet, deen do hannendrun ass. Dat ass eng ... Also vun absolutter Sécherheet géif ech mech net trauen ze schwätzen, mee dat ass awer e Cryptage vun der Verbindung zwëschent dem Accesspoint, deem, deen eebe verschéckt, an deem, deen empfängt. Dat ass awer eng ganz héich Sécherheet, déi do garantéiert ass. An dofir mengen ech, kann een dovunner ausgoen, dass do eng grouss Sécherheet ass. Ech sinn awer an der Digitalisation mat lech eens: Déi Absolutt, déi gëtt et net.

Ech huelen dat dann och, wéi d'Madamm Adehm gesot huet, mat un d'Kolleegin vun dem Interieur, déi jo an dem Kontext vun der Gemengereform amgaang ass, drun ze schaffen. Dat ass déi elektronesch Signature, Dir hutt et gesot, bei de Mandater. Ech kann net fir d'Inneministesch schwätzen, mee ech kann awer fir de Beräich vun den Arrêteen a vun den Decisiounen schwätzen, wou mer och iwwert d'elektronesch Signature schwätzen, well Dir alleguerte wësst, wéi vill Signataireen een och op de Ministèren do leien huet. Do ënnerschreiwen ech nach ëmmer schéi brav manuell.

Och do schaffe mer un esou enger Versioun. Dat ass awer och e bëssen no hanne geréckelt. Ech erënnere mech och u meng Gemengenzäit. Dat war eng kleng Gemeng, mee och do hate mer Honnerten där Mandater do leien. An dat ass schwierig als Fonction-publiques-Minister. D'Arrêteen, d'Nominatiounen: Dat sinn Honnerte Signataireen all Woch, déi ënnerschruiwe ginn. Och do kéint ee sech virstellen - ech hunn och do schonn Ebauchë gesinn, wéi een dat kéint maachen -, fir dat méi elektronesch ze maachen, dass et vläicht just mäi Fingerprint ass oder wa mäin Ecran mech léif kuckt an ech och dee Richteg sinn, dass dat da fonctionéiert.

(Hilarité)

Dat heescht, dorunner gëtt geschafft. An ech mengen, dass ass eppes, wat och der Inneministesch warscheinlech ganz wichteg ass.

Wéi ass et - an dat ass, mengen ech, de leschte Punkt, op deem ech aginn - mat Formatioun? Sinn d'Zuelen eropgaang an deene leschten zwee Joer? Firwat net? Hutt Der dat gemonitort? D'Zuele sinn net an d'Luucht gaang, definitiv weinst der Pandemie, well jiddwereen do aner Saachen ze maachen hat wéi dat heiten.

Formatiounen ginn ugebueden zesumme mat deene verschiddene Chamberen. Mir haten der zesumme mat der Chambre de Commerce a mat aneren Acteuren. Et ass elo nach déi nächst, mengen ech, Ufank Januar geplangt mat der Chambre des Métiers. Dat sinn och Webinarë gewiescht, wou allegueren déi Froen echagéiert goufen. A mir stinn och an deenen nächste Méint do natierlech deene verschiddenen Acteuren zur Verfügung, fir hinnen ze soen, wéi dat dote ka funktionéieren.

Ee Wuert nach fir déi kleng Betriber, wat net onwichtig ass, an iwwert d'Plattformen. Een, deen hei net seng eege Software wëll entwéckelen, dee kann dat natierlech och iwwert de Guichet maachen. Do kann ee souguer seng eenzel Rechnung doranner eroplueden. Dat heescht, de kleng Betrib kéint dat och maachen, wann en do net wëll grouss Efforten drastiechen. Dat wäert och nach eng Plattform vun eis sinn. Déi wäert am Mee, Juni nächst Joer fäerdeg sinn.

An dann, well dat e puermol ernimmt ginn ass: Wéi ass et an der Zesummenaarbecht mam SIGI a mam CTIE? Déi schaffen op ganz ville Plazen zesummen. De SIGI ass natierlech e Syndikat vun de Gemengen, keng Verwaltung. Déi hunn hir eege Gouvernancepunkten. De CTIE mécht ganz vill Efforten, hëlleft och verschiddene Gemengen, wa mer do gefrot sinn. An ech mengen, dat ass eppes, wat een natierlech muss drécken, well ech och der Meenung sinn: An der Digitalisation ass et am beschten, et huet een net 200 verschidden Acteure fir d'ëffentlech Hand, mee esou mann wéi méiglech. A wann et der nach gëtt, well déi eng ënnert d'Autonomie communale fallen an déi aner ënnert de Staat, da solle se op jidde Fall esou gutt wéi méiglech zesumme kooperéieren.

Am Virfeld lech alleguerte merci. Ech hu gespuert, dass dat heiten unanime gedroe gëtt. Mir kommen hei erëm eng Kéier weider mat der Digitalisation, e kleng Schrëtt, dee mer elo e bëssen duerch déi Obligatioun do forcéieren.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools dem delegéierten Digitalisationsminister, dem Här Marc Hansen. D'Diskussion ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7750. Den Text steet am Document parlementaire 7750°.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7750 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un.

(Brouhaha général et hilarité)

(Dû à un problème avec le système de vote électronique, il est procédé à un vote à main levée sur le projet de loi 7750.)

Wie mam Projet de loi 7750 d'accord ass, soll d'Hand an d'Luucht hiewen.

Wien ass dergéint?

Wien enthält sech?

Domadder ass dëse Projet de loi eestëmmeg ugeholl.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Le saviez-vous ?

VOTE DE LA LOI

La Chambre des Députés se prononce sur les projets et propositions de loi dans le cadre de plusieurs votes. Un projet ou une proposition de loi peut être soumis au vote par division sur demande de cinq députés au moins. Si des modifications ont été adoptées, la Chambre procède ensuite au second vote réglementaire sur ces amendements après que le Conseil d'État a donné son avis à leur sujet. Ce vote tient son nom du fait qu'il est prévu par le Règlement de la Chambre. L'étape suivante concerne le vote sur l'ensemble du projet ou de la proposition de loi. Finalement, au moins trois mois après le vote sur l'ensemble, le second vote constitutionnel achève l'œuvre législative de la Chambre. Néanmoins, la Chambre, avec l'accord du Conseil d'État, peut décider de se dispenser de ce second vote constitutionnel.

■ **Une voix.**- Dir musst awer d'Presenzen notéieren.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- A jo. Wien e Vote par procuratioun wëll ofginn, dee soll d'Hand an d'Luucht hiewen.

(Appel nominal pour votes par procuration)

Domadder ass dëse Projet de loi eestëmmeg mat 60 Jo-Stëmmen ugeholl.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

3. 7809 - Projet de loi portant modification : 1° de la loi modifiée du 19 mai 2003 modifiant :

1) la loi modifiée du 16 avril 1979 fixant le statut général des fonctionnaires de l'État ;

2) la loi modifiée du 22 juin 1963 fixant le régime des traitements des fonctionnaires de l'État ;

3) la loi modifiée du 28 mars 1986 portant harmonisation des conditions et modalités d'avancement dans les différentes carrières des administrations et services de l'État ;

4) la loi modifiée du 26 mai 1954 réglant les pensions des fonctionnaires de l'État ;

5) la loi modifiée du 3 août 1998 instituant des régimes de pension spéciaux pour les fonctionnaires de l'État et des communes ainsi que pour les agents de la Société nationale des chemins de fer luxembourgeois ;

6) la loi modifiée du 27 mars 1986 fixant les conditions et les modalités selon lesquelles le fonctionnaire de l'État peut se faire changer d'administration ;

et portant création d'un commissariat du Gouvernement chargé de l'instruction disciplinaire ;

2° de la loi modifiée du 25 mars 2015 fixant le régime des traitements et les conditions et modalités d'avancement des fonctionnaires de l'État ; et

3° de la loi modifiée du 25 mars 2015 instituant un régime de pension spécial transitoire pour les fonctionnaires de l'État et des communes ainsi que pour les agents de la Société nationale des chemins de fer luxembourgeois

Den nächste Punkt vum Ordre du jour vun haut de Mëtten ass de Projet de loi 7809, eng Ofännerung vum Beamtestatut. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht.

An ech ginn d'Wuert un de Rapporteur vun dësem Projet de loi, den honorabelen Här Gusty Graas. Här Graas, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Fonction publique

■ **M. Gusty Graas (DP), rapporteur.**- Merci, Här President.

An der Regierungserklärung vum 12. August 1999 war festgehalen ginn, datt d'Disziplinarverfahre beim Staat sollt reforméiert ginn an do gouf och eng Etüd an Opdrag ginn a fënnef EU-Staaten, fir erauszefannen, wat u sech dee beschte Wee wier. A well bis dohinner alles op Basis vum Gesetz vum 16. Abrëll vun 1979 traitéiert gouf, war dat och net méi zäitgeméiss. Deemools huet nach de Chef hiérarchique vun deenen eenzele Verwaltungen déi ganz Instruktioun gemaach an och Sanktiounen ausgeschwat, an Dir kënnt lech jo virstellen, datt do d'Impartialitéit vläicht net ëmmer garantéiert war.

Dunn ass en neit Gesetz komm, an zwar den 19. Mee 2003. Mat deem gouf e Commissariat fir d'Instruction disciplinaire beim Staat geschafen. Dee Commissariat huet den 1. November 2003 ugefaange mat schaffen. Dat war och deen Dag, wou de Kommissär genannt ginn ass. Zënter Juni 2004 huet en och seng eegen Internetsäit.

Du koud d'Gesetz vum 5. August 2006 mat enger Erweiderung vun de Kompetenzen. An zwar ass zënter dem 1. Dezember 2006 dee Kommissär och elo zoustänneg fir Beamten aus de Gemengen, Gemengesyndikater an och Établissements publics, wéi gesot, och fir verschidde Gemengenemployéen.

Ech wëll hei ënnersträichen, datt en natierlech net zoustänneg ass fir Beamten, déi am Stage sinn, an och net fir d'Aarbechter - déi aus dem ëffentlechen Déngscht - an och net fir d'Privatbeamten.

Duerch d'Gesetz vum 30. Mee 2008 kouden dunn zwee Poste vum Commissaire adjoint derbäi. Ech mengen, dat erklärt jo schonn, datt de Volume un Aarbecht permanent an d'Luucht gaang ass. Am Moment schaffe siwe Leit do. Ech wëll lech elo e bëssen Zuele mat op de Wee ginn, fir awer ze illustréieren, wat fir eng Wichtigkeet dat Commissariat do awer huet an och wéi d'Evolution an deene leschte Jore war.

Tëschent 2003 an 2021 goufe bis elo 1.285 Affären traitéiert. Dovunner ware 74 % Männer a 26 % Fraen. Do ka jiddweree seng Konklusioun doraus zéien, wat dat heescht. 78,5 % vun de Fäll ware beim Staat, 21,5 % bei de Gemengen. D'Fonctionnaire waren an der klorer Iwwerzuel mat 83,5 % géint 16,5 % bei den

Employéen. 362 Affäre goufen dem Parquet iwwerwisen a bei 14 % gouf och e Recours ageluecht.

Dëst Joer gouf dat Commissariat scho bis déi lescht Deeg mat 81 Affäre saisiéiert. Global kruten 39 % vun den Affäre keng Suite, an 32 % goufe kleng Strofen ausgeschwat, bei 29 % vun den Affären, oder bei 346 Affäre gouf eng gréisser Strof ausgeschwat an an 98 Fäll koud et zu enger Démission d'office oder Revocatioun.

Am Joer 2020 louch d'Durée vun der Instruktioun bei 152 Deeg. Dat war eng Steigerung vun 83 % par rapport zu deem Joer virdrun. Dat ass allerdéngs duerch de Covid ze erklären. An zënter 2015 ass allerdéngs d'Durée vun der Instruktioun ëm 90 % erofgedréckt ginn. Wann ech elo nach d'Durée moyenne huelen, wat déi clôturéiert Instruktiounen ugeet, sou louch déi 2016 mat 69 Deeg am niddregsten an 2013 mat 693 Deeg am héchsten.

Vläicht dann awer elo nach e kuerzen Iwwerbléck iwwert d'Ursaachen, firwat datt iwwerhaupt esou Affären declenchéiert ginn. An do mierkt een direkt, datt et eng Hellewull vun Ursaache gëtt. Ech ka se natierlech net all hei opzielen, mee dat geet vun „absence sans autorisation du lieu de travail“ iwwer „consommation de stupéfiants“, „détournement de fonds publics“, bis hin zu „détention de photos, images et séquences de film à caractère pédopornographique“, „détention d'armes prohibées“, „fabrication et détention d'explosifs“ - et gëtt Saachen! -, „atouchement sur mineurs“, „achats de voitures pour compte privé“, „vol de mazout“ oder „photos de nus sur élèves“. An dat kéint een elo nach eng hallef Stonn esou weiderféieren. Do gesitt Der also, wéi komplex déi ganz Matière ass.

Et sinn natierlech vill aner Faiten, déi dozou féieren, datt eebe Sanktiounen mussen ausgeschwat ginn. Leider, an dat stellt een hei fest, sinn der och eng Rei derbäi, déi vun enger extreem graver Natur sinn. Déi féieren an eenzele Fäll zu enger Revocatioun oder zu enger Mise en retraite d'office. An eenzele Fäll kann allerdéngs dann och de Service psychosocial vum Ministère kontaktéiert ginn.

Ech wëll och hei op der Plaz dem Kommissär, dem Här Alain Wetz, e ganz grouse Merci aussprechen, dee ganz bereet war, fir, wéi gesot, net nëmmen Zuelen ze liwweren, mee och dobäi eng gewëssen Interpretatioun ze maachen.

D'Affäre sinn natierlech an deene leschte Joren nach vill méi komplex ginn. Eng Ursaach dovun ass ouni Zweifel d'Opkomme vum Internet. Trotz Efforten, déi gemaach goufen, fir se erofzedrécken, ass awer d'Durée vun de Behandlungen vun den Dosiere leider nach ëmmer relativ héich. Dat riskéiert natierlech och, datt eng gewësse Kreditibilitéit vum Staat dee Moment och géif um Spill stoen. Et koud esou, wéi eis dat gezielt ginn ass, och schonn zu kritesche Momenter an deenen Audiencen, ouni elo an den Detail ze goen. Mee et schéngt awer do heiansdo ganz haart hier ze goen.

Duerfir ass et awer och wichteg, datt déi néideg Ënnerstützung vusäite vun de Beamten elo wäert kommen. An duerfir gëtt mat deem Gesetz vun haut dann och elo en drëtte Commissaire adjoint agestallt, fir eebe virun allem och déi Instruktiounsdelaie rasonabel ze halen.

Ech wëll just drop hiweisen - e kleng Lien -, datt an der Inspection générale de la police, Département instructions disciplinaires, sechs Leit schaffen, déi 2020 mat 47 Affäre beschäftigt waren.

Wat muss een elo als Viraussetzung matbréngen, fir kënnen esou e Poste vum Commissaire adjoint ze kréien? Natierlech muss een en Accès hu fir an d'Carrière supérieure beim Staat, an dat soll dann natierlech och prioritär e Jurist sinn.

Et gëtt och elo en eegene Kader vum Personalgeschäft beim Commissariat, soudatt d'Leit net méi mussen detachéiert ginn. Dee Kader kann och duerch Fonctionnaire-stagiaire wéi och Employéen a Salariée komplettéiert ginn.

Ech wëll och nach ënnersträichen, datt d'Festleeung vun de Sanktiounen net natierlech an d'Kompetenz vun dem CGID erageet.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, mir profitéieren allerdéngs och vun dësem Gesetz, fir nach eng Rei kleng aner Adaptatiounen respektiv Oublieren ze rektifizéieren. Zum Beispill viséiert den Artikel 2 Changementer, déi duerch d'Policegesetz vum 18. Juli 2018 entwane waren, an zwar gëtt elo am ofgeännerte Gesetz iwwert d'Gehälter an d'Konditiounen fir ze avancéieren vum 25. Mäerz 2015 d'Majoratioun vun engem Echelon ëm 15 Punkte fir folgend Fonctiounen nees agefouert: den Adjutant vun der Militärmusek, den Adjutant-Chef vun der Militärmusek an den Ajutant-Majouer vun der Militärmusek.

Da gëtt och nach eng Inkohärenz zwëschent dem Artikel 23 vum Gehältergesetz vum 25. Mäerz 2015 an dem Artikel 57 vum ofgeännerte Gesetz vum 25. Mäerz 2015 iwwer e Spezialpensionsregime fir Staats- a Gemeindebeamte wéi och fir d'Eisebunner rektifizéiert. Déi Dispositioun iwwer eng Prime de formation vun 20 Punkte fir verschidde Fonctionnaire vun der Rubrik Armée, Police a Generalinspektioun vun der Police gëtt elo suppriméiert.

Da kënnt den Artikel 3: Dee gesäit eng Adaptatioun vun der Terminologie am Gesetz iwwert de Regime fir d'Iwwergangspezialpension fir Staats- a Gemeindebeamte wéi och fir d'Eisebunner vir, an zwar datt d'Terme „Catégorie D, groupe de traitement D1“ duerch d'Terme „Catégorie C, groupe de traitement C1“ ersat ginn. Ech weess, dat do ass alles elo net liicht verdaulech, mee et ass awer net onwichtig.

Den Artikel 4 ass awer da méi liicht ze explizéieren. An zwar geet et dorëms, datt d'Artikelen 2 an 3 mat dësem Gesetz retroaktiv op den 1. August 2018 a Kraaft triesen.

Vläicht dann nach e Wuert iwwert d'Aarbechten an eiser Kommissioun. Den Text gouf vum Minister Marc Hansen den 23. Abrëll 2021 deposéiert. An der Kommissioun krute mer en de 7. Oktober 2021 virgestallt. De leschte 27. Oktober gouf de President vun der Kommissioun als Rapporteur genannt an de Rapport gouf dann och eestëmmeg de leschte 17. November ugeholl.

Zu den Aweise selbstverständlech och nach e Wuert. D'Chambre des fonctionnaires et employés publics hat hiren Avis de 7. Juni ofginn. Si bedauert - an dat kënne mer leider nëmmen deelen - déi beonrouegend Entwécklung am disziplinäre Beräich. Se werft awer och nach d'Fro op vum Verbuet vum geheimen Ophuele vun den Diskussiounen an den Auditioenen. Dat ass effektiv e Problem an do misst vläicht d'Gesetz vum 11. August 1982 iwwert d'Protection de la vie privée geännert ginn. Allerdéngs fält dat ënnert d'Kompetenz vum Justizministère.

Da weist d'CHFP och nach op déi legal Dispositioun hin, déi d'Reprise vum Personal virgesäit, dat aktuell beim CGID detachéiert ass. Si vermësst u sech do, wéi gesot, eng legal Dispositioun.

Dann nach zum Conseil d'État, deen a priori keng direkt Problemer mat deem Gesetz hei hat, sech allerdéngs méi reservéiert gewisen huet, ob dat, wat mer elo hei maachen, och géif duergoen, fir d'Problematik an de Grëff ze kréien. Mir waren do e bëssen anerer Meenung. Mir sinn nämlech zur Iwwerzeegung komm, datt dat Gesetz hei awer gutt ass an datt duerfir och een drëtte Commissaire adjoint sollt agestallt ginn. Déi puer legistesche Ännerungen, déi de Conseil d'État eis virgeluecht huet, hu mer selbstverständlech ugeholl. Voilà, dat war et schonn am Schnellduerchgang.

Ech soen lech Merci fir d'Nolauschteren a gi selbstverständlech och nach den Accord vu menger Fraktioun. Merci.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools dem Här Rapporteur Gusty Graas.

Den éischten ageschriwwene Riedner ass nach eng Kéier déi honorabel Madamm Diane Adehm. Madamm Adehm, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

■ **Mme Diane Adehm (CSV).**- Merci, Här President. Fir d'éischt wëilt ech dem Rapporteur villmools Merci soe fir säin ausféierleche mëndlechen a schriftleche Rapport.

Schwaarz Schof gëtt et iwwerall, leider och am ëffentlechen Déngscht. Wann een d'Zuele kuckt, da gëtt et der méi, wéi ee menge géif. An engem fréiere Liewen hunn ech selwer och emol Enquêtes an Disziplinarverfahre gemaach, ...

(Hilarité)

...jo, dat war - Här Baum, Dir kënnt laachen - schonn ier et de Commissaire à la discipline gouf. Dohier weess ech ganz genee, wéi vill Aarbecht dass dat ass. Ech weess, wéi komplizéiert dass et ass an ech weess, wéi nervenopreiwend et ka sinn, wann een dann do sëtzt mat Leit an et muss een deenen nolauschteren an et muss ee jugéieren, wien dann elo Recht huet an där ganzer Geschicht.

Ech géif direkt hei soen, dass mir als CSV eisen Accord zum Projet de loi ginn, mee ech wëlt awer op verschidde Punkte kuerz agoen. Notamment ee Punkt aus dem Avis vun der Chambre des Fonctionnaires, wou si drop hiweisen, wat mat dem Enregistrement vum Auditioone lass ass.

Si soen, dass am Projet de loi dra steet: „tentatives d'enregistrer illégalement l'audition“. Dat steet, wéi gesot, do dran. A si soen awer, eigentlech géif d'Gesetz néierens soen, dass et verbuede wier, se opzehuelen. An an deem Sënn géif ech mengen, dass et awer net schlecht wier, wann de Commissariat du Gouvernement chargé de l'instruction disciplinaire sech eng Kéier géif domadder auserneesetzen, wat dann elo de legale Kader ass, wann ee géif esou Auditioenen ophuele respektiv wat dat him och bréinge géif, wann ee se géif ophuelen.

Well et ass wouer, dass een och elo eng do sëtzt mat Leit, a wann dann awer iergendwou eng Trace do ass, kéint dat engem spéider och hëllefen a senger Aarbecht. Duerfir géife mir mengen, dass et awer eng gutt Saach wier, wann d'Commissariat sech selwer eng Kéier géif mat der legaler Basis auserneesetzen a kucken, wat déi hiergëtt respektiv wat se net hiergëtt.